

การพัฒนาผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า จังหวัดเชียงราย

อวยพร ตีะวัน

อาจารย์ประจำสาขาการตลาด คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วันที่ได้รับต้นฉบับบทความ: 7 กรกฎาคม 2562

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ: 13 กรกฎาคม 2562

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 21 สิงหาคม 2562

กมลรัตน์ วันไช

กัญญาลักษณ์ คำเงิน

ชลลดา พรสุขสมสกุล

เยาวชนผู้ร่วมพัฒนา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า 2) เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า ในจังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า จำนวน 200 คน ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า ได้มีการนำผ้าปักลายของชาติพันธุ์อาข่ามาตัดเย็บบนเสื้อผ้า รูปแบบของเสื้อผ้ามีความทันสมัยตามแฟชั่น สวมใส่ได้ง่าย สวมใส่ได้หลากหลายโอกาส ดูแลรักษาง่าย 2) ต้นทุนและผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า พบว่า ชุดเกาะอกต้นทุนรวมเฉลี่ย 320 บาทต่อชุด วัตถุดิบทางตรงเฉลี่ย 120 บาท ค่าแรงงานทางตรงเฉลี่ย 100 บาท ค่าใช้จ่ายในการผลิตเฉลี่ย 100 บาท ผลตอบแทนเฉลี่ย 500 บาท อัตราผลตอบแทนการลงทุน (ROI) 56.25% และอัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายเฉลี่ย 36.00% และ 3) ความพึงพอใจของผู้สนใจในผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าแฟชั่นอาข่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม ($\bar{X}=4.73$) รองลงมาคือ ด้านการจัดจำหน่าย ($\bar{X}=4.42$) ด้านความงดงามทางศิลปะ ($\bar{X}=4.41$) ด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{X}=4.35$) และด้านประโยชน์การใช้งาน ($\bar{X}=4.30$)

คำสำคัญ: เสื้อผ้าแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า ต้นทุนและผลตอบแทน

Development of Akha National Fashion Shirts Product Chiang Rai Province

Aoapon Thawan

*Lecturer, Marketing Program, Faculty of Business Administration and Liberal Arts,
Rajamangala University of Technology Lanna Chiang Rai*

Received: 7 July 2019

Revised: 13 July 2019

Accepted: 21 August 2019

Kamonrat Wanchai

Kanyaluck Kamngein

Chollada Ponsuksomkul

Youth Volunteers in Research Development

Abstract

This research aimed to 1) to develop Akha ethnic fashion shirt products. 2) to study costs and returns from product development and 3) to study the satisfaction of those interested in Akha national fashion shirts, in Chiang Rai. Quantitative research was used in this study. The numbers of sample is 200 persons. The questionnaires was used to data collection.

The results were found that 1) the product development process was sew on fashion shirts. The pattern of the shirt is modern in fashion, easy to wear, to wear for every and easy care. 2) The average production cost was 320 baht per piece, the average cost of raw materials is 120 baht. The average cost direct labor is 100 baht, the average cost of production is 100 baht. The average yield was 500 baht. The Return on Investment 56.25% and 36.00% average net profit on sales and 3) customer satisfaction on Akha ethnic fashion shirt products overall, is at a high level ($\bar{X}$ = 4.44). If considered in the article about the customer satisfaction, role model and culture is at the highest ($\bar{X}$ = 4.73), inferior to the channel of distribution ($\bar{X}$ = 4.42), the artistic beauty ($\bar{X}$ = 4.41), the product ($\bar{X}$ = 4.35), and the usability ($\bar{X}$ = 4.30).

Keywords: Akha National Fashion Shirts, Cost and Return

บทนำ

อาข่า เป็นชนเผ่าที่มีการแต่งกายประจำชนเผ่าที่มีความโดดเด่นเป็นอย่างมาก การปัก การเย็บ การตกแต่งประดับประดาในเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของหญิงชาวอาข่าล้วนกระตุ้นความสนใจและสร้างความสะดุดตาให้กับผู้พบเห็นได้เสมอ การสร้างสรรค์ลวดลายบนผืนผ้าของชาวเผ่าอาข่าส่วนใหญ่ใช้เทคนิคการปักและการเย็บผ้าปะติดกับผืนผ้า ลักษณะลวดลายกลายเป็นศิลปะและเอกลักษณ์ที่ถูกสั่งสมจากบรรพบุรุษในอดีตและสืบทอดต่อเนื่องกันมาหลายชั่วอายุคน ลักษณะของลวดลายส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากจินตนาของบรรพบุรุษในการนำเอาลักษณะของธรรมชาติที่ปรากฏอยู่รอบตัว เช่น ต้นไม้ ดอกไม้ ใบไม้ สัตว์ แมลง ก้อนหิน เป็นต้น นำมาสร้างสรรค์เป็นลวดลายงานปักผสมผสานไปกับลวดลายที่มาจากข้าวของเครื่องใช้เครื่องดนตรีในวิถีชีวิตประจำวัน และในประเพณีของชนเผ่าอาข่าจนกลายเป็นลวดลายงานปักที่หลากหลาย เกิดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของผ้าปักชนเผ่าอาข่าที่สะท้อนถึงตัวตนของชนเผ่าอาข่าที่ชัดเจน ซึ่งไม่ว่าจะพบเห็นจากแหล่งไหนก็รับรู้ได้ว่านี่คือเอกลักษณ์ผ้าชนเผ่าอาข่านั่นเอง (สิริรัตน์ โอภาพ, 2563)

การปักผ้าของชาวอาข่าได้จินตนาการลวดลายมาจากวิถีชีวิตประจำวันของตนเอง และอีกส่วนหนึ่งได้รับ การถ่ายทอดวิธีการปักผ้ามาจากบรรพบุรุษ ชาวอาข่าส่วนใหญ่จะปักผ้าเพื่อสวมใส่เอง เนื่องจากการปักผ้าเป็นงานฝีมือ ต้องใช้เวลาในการปักนาน ลายปักมีความละเอียด ประณีต จึงทำให้มีราคาแพง ผู้หญิงจะปักเสื้อผ้าให้คนในครอบครัวและปักเพื่อสวมใส่เอง ชาวอาข่าให้ความสำคัญกับชุดประจำเผ่า ประกอบไปด้วย เสื้อ กระโปรงหรือกางเกง ผ้ารัดน่อง เข็มขัด และหมวก ซึ่งหมวกจะนิยมใช้เพียงใบเดียวตลอดชีวิต ผู้หญิงชนเผ่าอาข่าเมื่อแต่งตัวครบสมบูรณ์ จะมีความสวยงามเป็นอย่างมาก หากใครที่มีความขยันจะตัดเย็บเสื้อและปักลวดลายขึ้นมาใหม่ นอกจากนี้ยังมีชาวอาข่าบางส่วนคิดว่าการปักเสื้อใส่เองทำให้เสียเวลา เนื่องจากต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการทำไร่ ทำสวน จึงไม่มีเวลาปักผ้า และอีกเหตุผลหนึ่งคือ เสื้อผ้าที่ซื้อมีราคาถูกกว่าเย็บเอง จึงซื้อลายที่ปักสำเร็จมาใช้และตกแต่งวัสดุอื่นๆ เพิ่มเติมเพื่อให้เกิด ความสวยงาม (ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ, 2557)

ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญและคุณค่าของผ้าปักลายชนเผ่าอาข่า จึงมีแนวคิดที่จะนำลวดลายผ้าปักของชนเผ่าอาข่ามาออกแบบ และเผยแพร่วัฒนธรรมการปักผ้ารวมถึงลวดลายผ้าปักต่างๆ ของชนเผ่าอาข่าผ่านเสื้อผ้าแฟชั่นสำหรับสตรี โดยนำผ้าปักลายของชนเผ่าอาข่ามาตกแต่งตัดเย็บบนเสื้อผ้าแฟชั่น ที่ออกแบบมาให้มีความทันสมัยและสามารถสวมใส่ได้สะดวกสบายมากขึ้น เหมาะสำหรับคนรุ่นใหม่ ที่ชื่นชอบลวดลายของผ้าปักลายอาข่า ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มตลาดให้แก่ผ้าปักลายของชาติพันธุ์อาข่า และยังคงตั้งอยู่บนฐานแนวคิดและภูมิปัญญาดั้งเดิม ทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ลายผ้าปักของชาติพันธุ์อาข่า วัสดุที่เป็นผ้าปักของชนเผ่าอาข่าถือเป็นงานฝีมือเฉพาะ ลวดลายที่ปรากฏอยู่บนผืนผ้าปักเป็นหนึ่งเดียวไม่ซ้ำกัน เพราะลวดลายผืนนั้นๆ เกิดจากจินตนาการอันเพริศแพร้วของบรรพบุรุษในการนำเอาลักษณะของธรรมชาติที่ปรากฏอยู่รอบตัว ซึ่งชนเผ่าอาข่า

เองก็ยังคงอนุรักษ์ลวดลายโบราณดั้งเดิมไว้ ดังนั้นการตกแต่งผ้าปักของชนเผ่าอาข่านอกจากจะเป็นการเพิ่มตลาดให้สินค้าแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามวิถีชุมชนอย่างยั่งยืนอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า
2. เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ที่สนใจในผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า ในจังหวัดเชียงราย

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์ (Product) ที่ดีมีคุณภาพ นักออกแบบควรคำนึงถึงองค์ประกอบที่มีความสำคัญ และต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ วิธีการต่าง ๆ มาผสมผสานเพื่อสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ให้มีความเหมาะสม สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สำคัญ คือ 1) ความเป็นหน่วย (Unity) หมายถึง การออกแบบจะต้องคำนึงถึงงานทั้งหมดให้อยู่ในหน่วยเดียวกันเป็นกลุ่มเป็นชุดสัมพันธ์กันทั้งหมด มีความเชื่อมโยงกันได้ 2) ความสมดุล (Balancing) หมายถึง ความสมดุลในงานออกแบบนั้น ๆ ซึ่งเป็นหลักทั่วไปของงานศิลปะ ความสมดุลที่เกิดขึ้นอาจมาจากองค์ประกอบต่างๆ กัน เช่น รูปทรง ขนาด ความหนาแน่น สี ลักษณะความสมดุล และ 3) ความสัมพันธ์ทางศิลปะ (Relativity of Art) หมายถึง ความสัมพันธ์กันในเรื่องของศิลปะ ได้แก่ การเน้นส่วนสำคัญหรือจุดสนใจ (Emphasis or Center of Interest) ในงานด้านศิลปะ นักออกแบบจะต้องเน้นให้เกิดสิ่งประทับใจแก่ผู้เห็นโดยไม่ต้องบอกกล่าว เป็นความรู้สึกที่รวมอันเกิดขึ้นเองจากผลงานนั้น (สาคร คันธ์โชติ, 2528)

แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยที่ดีงาม เพราะสังคมและวัฒนธรรมไม่ได้หยุดนิ่งแต่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและเกี่ยวพันกับปัจจัยภายในและภายนอกที่เข้ามากระทบ ดังนั้น วัฒนธรรมอาจเหมาะสมกับแค่ยุคสมัยหนึ่ง แต่อาจไม่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของคนในอีกยุคหนึ่งก็ได้แต่ไม่ได้ถึงการละทิ้งวัฒนธรรมเดิมอย่างสิ้นเชิงเพราะรากเหง้าของวัฒนธรรมของไทย ได้สั่งสมให้สอดคล้องกับสังคมไทยมาช้านาน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอาจเป็นผลมาจากลักษณะบางอย่างไม่ตอบสนองความต้องการของสมาชิกในยุคนั้นจึงได้นำวัฒนธรรมบางอย่างจากต่างชาติมาใช้ทดแทนบ้างแต่เราก็มีความจำเป็นที่จะต้องมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยเอาไว้เพราะหากไม่อนุรักษ์ไว้แล้ววัฒนธรรมของสังคมอื่นก็จะเข้ามาครอบงำและจะต้องตกเป็นเมืองขึ้นทางวัฒนธรรมของสังคมอื่น (สไปทิพย์ ตั้งใจ, 2558)

วิธีการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างครั้งนี้คือ ประชาชนผู้ที่สนใจในผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า ในจังหวัดเชียงราย จำนวน 400 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างครั้งนี้คือ ประชาชนผู้ที่สนใจในผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า ในจังหวัดเชียงราย จำนวน 200 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างคำนวณจากสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1967 อ้างถึงใน ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, 2549) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยใช้ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม 5%

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า คือ แบบสอบถาม ประกอบไปด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล เป็นการสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสินค้าที่ซื้อบ่อยที่สุด โดยมีลักษณะคำถามแบบให้เลือกตอบเพียงข้อเดียวและเป็นคำถามปลายปิด

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านพฤติกรรมการเลือกซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นอาข่า เป็นคำถามที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องตัดสินใจว่าชื่นชอบแฟชั่นชุดอาข่าแบบใดมากที่สุด หรือจะเลือกซื้อแฟชั่นชุดอาข่าแบบใด

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องการพัฒนาผ้าปักลายชาติพันธุ์อาข่าเป็นเสื้อผ้าแฟชั่นผู้หญิง เป็นคำถามที่ผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องเลือกตอบเพียงข้อเดียวโดยสร้างคำถามแบบอันตรภาคชั้น ใช้สเกลการให้คะแนนรวม

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาผ้าปักลายชาติพันธุ์อาข่าเป็นเสื้อผ้าแฟชั่นผู้หญิง ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่นๆเพิ่มเติมได้

โดยเป็นการประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ต์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) ซึ่งมี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของข้อมูลตามเกณฑ์ประเมินของบุญชม ศรีสะอาด (2545) ดังนี้

คะแนนระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คะแนนระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

คะแนนระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามในจังหวัดเชียงใหม่ โดยการตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลพฤติกรรมของผู้บริโภคเกี่ยวกับการเลือกซื้อและความสนใจของรูปแบบผลิตภัณฑ์ และการประเมินความพึงพอใจของการพัฒนาผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากการรวบรวมค้นคว้าข้อมูลจากเว็บไซต์ วารสาร หนังสือ เอกสาร ที่เผยแพร่จากแหล่งข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า และนำไปวิเคราะห์ศึกษาเปรียบเทียบกับข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากแบบสอบถาม มาทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติต่างๆ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลพฤติกรรมการเลือกซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นอาข่า นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์สถิติเชิงเนื้อหา (Content Analysis) การแจกแจงความถี่ เป็นการแสดงค่าความถี่ของข้อมูลที่เก็บมาได้ แสดงเป็นจำนวนและร้อยละ (%)

4.2 การประเมินความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม ต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจง ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า ผู้ศึกษานำมาวิเคราะห์ต้นทุนจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า ซึ่งได้สอบถามจากผู้ผลิตผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า ต้นทุนที่ใช้ในการผลิตประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง และต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต

ผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า

จากการศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า พบว่าการพัฒนาเสื้อผ้าแฟชั่นอาข่า ควรพัฒนารูปแบบของเสื้อให้มีความทันสมัยตามแฟชั่น สามารถสวมใส่ได้ง่ายสะดวกสบาย สามารถใส่ได้ในหลายโอกาส มีการเพิ่มการเล่นสีบนชุดที่หลากหลายโดยใช้แถบผ้าสีมาตัดเย็บ เพื่อให้ชุดดูมีสีสันและดูสวยงามมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่น ไม่ซ้ำใคร ซึ่งเสื้อผ้าแฟชั่นที่พัฒนายังคงความเป็นเอกลักษณ์ชาติพันธุ์อาข่าและยังบ่งบอกถึงความเป็นชาติพันธุ์อาข่าได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 1 ผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า

2. ผลการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า

จากการศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า พบว่าต้นทุนรวมเฉลี่ยของการพัฒนาผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า ชุดเกะอก 320 บาทต่อชุด วัตถุดิบทางตรง 120 บาท ค่าแรงงานทางตรง 100 บาท ค่าใช้ในการผลิต 100 บาท ผลตอบแทนจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า ชุดเกะอก พบว่า ต้นทุนรวมเฉลี่ย 320 บาทต่อชุด ผลตอบแทน 500 บาทต่อชุด และผลต่าง 180 บาทต่อชุด อัตราผลตอบแทนการลงทุน (ROI) 56.25% และอัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายเฉลี่ย 36.00%

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ที่สนใจในผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า ในจังหวัดเชียงราย

3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.50 รองลงมาคืออายุระหว่าง 15 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.50 และอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.50 มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 33.00 รองลงมาคือมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 27.50 และปวช.หรือปวส. คิดเป็นร้อยละ 19.00 มีอาชีพเป็นนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 44.50 รองลงมาคืออาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 28.50 และอาชีพลูกจ้างเอกชนหรือพนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 13.50 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 – 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.00 รองลงมาคือไม่มีรายได้ คิดเป็นร้อยละ 29.50 และรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.50 ตามลำดับ

3.2 ข้อมูลการตัดสินใจเลือกซื้อเสื้อแฟชั่นอาข่าของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกซื้อเสื้อแฟชั่นชุดเกะอกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.00 รองลงมาคือแฟชั่นเสื้อคลุมเอวลอย คิดเป็นร้อยละ 24.00 และแฟชั่นชุดกระโปรง หรือเดรส คิดเป็นร้อยละ 21.50 ส่วนแฟชั่นชุดเข้าเซตมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.50

3.3 การศึกษาความพึงพอใจของผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า

ผลการศึกษา พบว่าความพึงพอใจของผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม ($\bar{X}=4.73$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดจำหน่าย ($\bar{X}=4.42$) ด้านความงดงามทางศิลปะ ($\bar{X}=4.41$) ด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{X}=4.35$) และด้านประโยชน์การใช้งาน ($\bar{X}=4.30$) ตามลำดับ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความพึงพอใจของผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่าในภาพรวม

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านผลิตภัณฑ์	4.35	0.86	มาก
2. ด้านความงดงามทางศิลปะ	4.41	0.58	มาก
3. ด้านประโยชน์การใช้งาน	4.30	0.42	มาก
4. ด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม	4.73	0.56	มากที่สุด
5. ด้านการจัดจำหน่าย	4.42	0.73	มาก
ภาพรวม	4.44	0.63	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่าด้านผลิตภัณฑ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม ($\bar{X}=4.73$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดจำหน่าย ($\bar{X}=4.42$) ด้านความงดงามทางศิลปะ ($\bar{X}=4.41$) ด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{X}=4.35$) และด้านประโยชน์การใช้งาน ($\bar{X}=4.30$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์กระเป๋าสานจากพลาสติกในแต่ละด้าน ปรากฏผลดังนี้

3.3.1 ความพึงพอใจของผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า ด้านผลิตภัณฑ์

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า ด้านผลิตภัณฑ์

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. เสื้อผ้ามีความสวยงามตรงตามความต้องการ	4.22	0.74	มาก
2. เสื้อผ้ามีเอกลักษณ์มีการออกแบบที่โดดเด่นไม่ซ้ำใคร	4.44	0.58	มาก
3. รูปแบบของเสื้อผ้ามีความทันสมัยตามแฟชั่น	4.44	0.58	มาก
4. สามารถใส่ได้หลากหลายโอกาสและบ่อยครั้ง	4.05	0.63	มาก
5. มีการแจ้งราคาสินค้าที่ชัดเจน	4.58	0.73	มากที่สุด
ภาพรวม	4.35	0.65	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่าด้านผลิตภัณฑ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.35$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่

มีการแจ้งราคาสินค้าที่ชัดเจน ($\bar{X}=4.58$) รองลงมา ได้แก่ รูปแบบของเสื้อผ้ามีความทันสมัยตามแฟชั่น ($\bar{X}=4.44$) เสื้อผ้ามีเอกลักษณ์มีการออกแบบที่โดดเด่นไม่ซ้ำใคร ($\bar{X}=4.44$) เสื้อผ้ามีความสวยงามตรงตามความต้องการ ($\bar{X}=4.22$) และสามารถใส่ได้หลากหลายโอกาสและบ่อยครั้ง ($\bar{X}=4.05$) ตามลำดับ

3.3.2 ความพึงพอใจของผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า ด้านความงามทางศิลปะ

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจของผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า ด้านผลิตภัณฑ์

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. การผสมผสานระหว่างลวดลายผ้าปักกับเสื้อผ้าแฟชั่น	4.37	0.82	มาก
2. ความน่าสนใจของการเล่นสีบนเสื้อผ้าแฟชั่น	4.27	0.74	มาก
3. ความประณีตความงามของลายผ้าปักอาข่า	4.59	0.63	มากที่สุด
ภาพรวม	4.41	0.73	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่าด้านความงามทางศิลปะ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.41$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ความประณีตความงามของลายผ้าปักอาข่า ($\bar{X}=4.59$) รองลงมา ได้แก่ การผสมผสานระหว่างลวดลายผ้าปักกับเสื้อผ้าแฟชั่น ($\bar{X}=4.37$) และความน่าสนใจของการเล่นสีบนเสื้อผ้าแฟชั่น ($\bar{X}=4.27$) ตามลำดับ

3.3.3 ความพึงพอใจของผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า ด้านประโยชน์การใช้งาน

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจของผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า ด้านประโยชน์การใช้งาน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ความสะดวกสบายในการสวมใส่	4.33	0.76	มาก
2. สามารถใช้งานได้อย่างคุ้มค่าและดูแลรักษาง่าย	4.41	0.86	มาก
3. ความเหมาะสมกับโอกาสและกาลเทศะ	4.17	0.59	มาก
ภาพรวม	4.30	0.74	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่าด้านประโยชน์การใช้งาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.30$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สามารถใช้งานได้อย่างคุ้มค่าและดูแลรักษาง่าย ($\bar{X}=4.41$) รองลงมา ได้แก่

ความสะดวกสบายในการสวมใส่ ($\bar{X}=4.33$) และความเหมาะสมกับโอกาสและกาลเทศะ ($\bar{X}=4.17$) ตามลำดับ

3.3.4 ความพึงพอใจของผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า ด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม

ตารางที่ 5 ความพึงพอใจของผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า ด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. อนุรักษ์ลายผ้าปักของชาติพันธุ์อาข่า	4.77	0.68	มากที่สุด
2. บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชาติพันธุ์อาข่า	4.75	0.42	มากที่สุด
3. ส่งเสริมการปักผ้าของชาติพันธุ์อาข่า	4.68	0.58	มากที่สุด
ภาพรวม	4.73	0.56	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่าด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.73$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อนุรักษ์ลายผ้าปักของชาติพันธุ์อาข่า ($\bar{X}=4.77$) รองลงมา ได้แก่ บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชาติพันธุ์อาข่า ($\bar{X}=4.75$) และส่งเสริมการปักผ้าของชาติพันธุ์อาข่า ($\bar{X}=4.68$) ตามลำดับ

3.5.5 ความพึงพอใจของผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า ด้านการจัดจำหน่าย

ตารางที่ 6 ความพึงพอใจของผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า ด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. การจัดจำหน่ายผ่านทางออนไลน์	4.57	0.63	มากที่สุด
2. การจัดจำหน่ายตามท้องตลาด	4.05	0.74	มาก
3. การเพิ่มช่องทางบริการจัดส่ง เช่น ไปรษณีย์ Kerry	4.65	0.82	มากที่สุด
ภาพรวม	4.42	0.73	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์เสื้อแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่าด้านการจัดจำหน่าย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.42$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การเพิ่มช่องทางบริการจัดส่ง เช่น ไปรษณีย์ Kerry เป็นต้น ($\bar{X}=4.65$) รองลงมา ได้แก่ การจัดจำหน่ายผ่านทางออนไลน์ ($\bar{X}=4.57$) และการจัดจำหน่ายตามท้องตลาด ($\bar{X}=4.05$)

อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม ($\bar{X}=4.73$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดจำหน่าย ($\bar{X}=4.42$) ด้านความงดงามทางศิลปะ ($\bar{X}=4.41$) ด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{X}=4.35$) และด้านประโยชน์การใช้งาน ($\bar{X}=4.30$) ตามลำดับ สามารถอภิปรายได้ว่า ในปัจจุบันมนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงในการดำรงชีวิตมากมายหลายด้าน ซึ่งปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เช่น การศึกษา กฎหมาย ค่านิยม การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทำให้รูปแบบการดำเนินชีวิตในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป แม้กระทั่งวิถีการดำรงชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์อาข่าที่เกิดการเปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความเป็นอยู่ ภาษาที่ใช้พูด แม้กระทั่งในเรื่องของการแต่งกาย ดังนั้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า จึงสามารถเป็นแบบอย่างและวัฒนธรรม ในการอนุรักษ์ลายผ้าปักของชาติพันธุ์อาข่า อีกทั้งลดทอนของผ้าปักยังบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชาติพันธุ์อาข่า และยังเป็นส่งเสริมการปักผ้าของชาติพันธุ์อาข่าได้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดลำปาง (2563) ที่กล่าวว่า การดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมของอาข่าที่ตึงมนั้น นับวันยิ่งยากมากขึ้น ด้วยปัจจัยต่างๆ มากมายที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เช่น การเปลี่ยนแปลงทางสังคม การศึกษา กฎหมาย ค่านิยมศาสนา และความเชื่อ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อทั้งทางบวกและทางลบต่อการเปลี่ยนแปลงและการสูญสลายของวิถีชีวิต องค์ความรู้ภูมิปัญญา และวัฒนธรรม เช่น คนรุ่นใหม่ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น ได้เข้าถึงความเจริญมากขึ้น แต่ในทางกลับกันองค์ความรู้ ภูมิปัญญา ความเป็นอัตลักษณ์ตัวตนกลับลดลง ทำให้วัฒนธรรมชนเผ่าแบบเดิมที่เคยมีมาได้เริ่มเลือนหายไปพร้อมกับชนรุ่นหลังที่พัฒนาตนเองกลายเป็นคนเมืองมีวิถีชีวิตแบบคนเมือง จนปัจจุบันชาวอาข่าได้ผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมแทบจะไม่แตกต่างจากคนในเมืองเลย

2. จากผลการวิจัยพบว่า ต้นทุนรวมเฉลี่ยของการพัฒนาผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า ชุดเกาะอก 320 บาทต่อชุด วัตถุดิบทางตรง 120 บาท ค่าแรงงานทางตรง 100 บาท ค่าใช้ในการผลิต 100 บาท ผลตอบแทน 500 บาทต่อชุด และผลต่าง 180 บาทต่อชุด อัตราผลตอบแทนการลงทุน (ROI) 56.25% และอัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายเฉลี่ย 36.00% ซึ่งสอดคล้องกับศุภาพร แซ่ลีและคณะ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาและออกแบบผ้าปักลายผสมผสานชาติพันธุ์อาข่า ม้งและเมี่ยน ในอำเภอเมืองและอำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ต้นทุนรวมของปักผ้าเพื่อนำไปทำผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าแฟชั่นชาติพันธุ์อาข่า เฉลี่ยเท่ากับ 393.33 บาทต่อผืน วัตถุดิบทางตรงเฉลี่ยเท่ากับ 238.33 บาทต่อผืน ค่าแรงงานทางตรงเฉลี่ยเท่ากับ 725 บาทต่อผืน ค่าใช้ในการผลิตเฉลี่ยเท่ากับ 58.33 บาทต่อผืน

ผลตอบแทนผลิตภัณฑ์เสื้อผ้า ต้นทุนรวมเฉลี่ยอยู่ที่ 1,025 บาทต่อผืน ผลตอบแทนเฉลี่ยอยู่ที่ 1,500 บาท/ผืน และผลต่าง เฉลี่ยอยู่ที่ 475 บาทต่อผืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 เนื่องจากผ้าปักลายของชาติพันธุ์อาข่าเป็นงานฝีมือจึงใช้เวลาทำนานและต้องมีความประณีต คนรุ่นหลังจึงไม่มีการสืบทอด ดังนั้นควรให้มีการสนับสนุนให้ความรู้แก่เยาวชนในเรื่องการปักลายของชาติพันธุ์อาข่า เพื่อเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริมในอนาคต และเพื่อสืบทอดงานฝีมือต่อไป

1.2 ผ้าปักลายของชาติพันธุ์อาข่าเป็นลายผ้าปักที่เฉพาะกลุ่ม ดังนั้นจึงเห็นควรให้มีการออกแบบเสื้อผ้าแฟชั่นให้ทันสมัยตามแฟชั่นและเป็นปัจจุบันมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาค่านิยมของแฟชั่นตามยุคสมัยต่างๆ เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีความทันสมัย และเป็นที่ต้องการของตลาด และควรศึกษาร่วมกันระหว่าง นักออกแบบ คนในชุมชน และภาครัฐ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

2.2 ศึกษาและออกแบบลวดลายการปักผ้าที่แปลกใหม่ให้ทันสมัย เพื่อการเพิ่มมูลค่าของเสื้อผ้าแฟชั่น

เอกสารอ้างอิง

- ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ. (2549). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ: บริษัท วีอินเตอร์พรีนซ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สำนักทดสอบทางการศึกษาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ศุภาพร แซ่ลีและคณะ. (2562). การพัฒนาและออกแบบผ้าปักลายผสมผสานชาติพันธุ์ อาข่า ม้ง และเมี่ยน ในอำเภอเมือง และอำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย. บัญชีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
- ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ. (2557). เอกลักษณ์และศิลปะลวดลายชาวเขา. นนทบุรี : สยาม คัลเลอร์พรีน.
- สไบทิพย์ ตั้งใจ. (2558). การจัดการอนุรักษ์และสืบสานศิลปผ้าปักของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง บ้านผานกกก ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- สาคร คั่นโชติ. (2528). **การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์**. กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- สิริรัตน์ โอภาพ. (2563 มิถุนายน 10). การแต่งกายชนเผ่าอาข่า บ้านปางขอน.แหล่งที่มา
http://123.242.145.13/album/192521/การแต่งกายชนเผ่าอาข่า_บ้านปางขอน
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดลำปาง. (2563). **กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดลำปาง**. ลำปาง: สำนักงาน
วัฒนธรรมจังหวัดลำปาง.